Zaaknummer: Z2025-00005381
Documentnummer: D2025-00039004

gemeente Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	
Portefeuillehouder	H. Zonderland
Griffier	0561-691220
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	2
Begrotingswijziging	
Stukken ter inzage	

ONDERWERP

Verzwaard principeverzoek met bindend adviesrecht voor het realiseren van het drijvend zonnepark op de zuigerplas Tjongerpad, Oldeholtwolde.

REDEN VOORSTEL

☒ Kaderstellen
☐ Controleren
☐ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. Het college van B&W te adviseren om in principe medewerking te verlenen aan de planologische mogelijkheid die de ontwikkeling van een drijvend zonnepark op de zuigerplas aan het Tjongerpad te Oldeholtwolde mogelijk maakt;
b. Het college te machtigen om tijdens de BOPA-procedure de omgevingsvergunning te verlenen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, zonder daarbij opnieuw om bindend advies te vragen aan uw raad.

BIJLAGEN (worden meegezonden)

Bijlage 1 - Principeverzoek drijvend zonnepark Zuigerplas Tjongerpad, Oldeholtwolde (D2025-00038500)

Bijlage 2 – Participatie- en communicatieplan drijvend zonnepark Zuigerplas Tjongerpad, Oldeholtwolde (D2025-00038502)

Aan de gemeenteraad

INLEIDING
Op 24 september 2025 is een principeverzoek ingediend voor de realisatie van een drijvend zonnepark op de Zuigerplas Oldeholtwolde. Initiatiefnemers zijn het bedrijf Roelofs en haar zusterbedrijf Hydronex (Hierna: Roelofs). Roelofs is momenteel verantwoordelijk voor de zandwinning op de Zuigerplas Oldeholtwolde. Het voorstel betreft een drijvend zonnepark van 15 hectare. De looptijd van het zonnepark bedraagt 25 jaar, waarbij het gedurende de eerste 15 jaar in het westelijke gedeelte van de plas wordt gesitueerd en de resterende 10 jaar in het oostelijke deel.

Voor deze ontwikkeling (de planologische mogelijkheid van een drijvend zonnepark) is een principeverzoek ingediend. De beoogde activiteit past niet binnen de geldende bestemming ‘Bedrijf – Zandwinning’ zoals opgenomen in het Bestemmingsplan Buitengebied 2014, het tijdelijke omgevingsplan. Afwijken van het omgevingsplan is mogelijk via het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna: BOPA).

Op deze aanvraag is het bindend adviesrecht van de gemeenteraad van toepassing. Dit volgt uit de lijst met gevallen waar bindend adviesrecht geldt, in het bijzonder onder punt 5.1: ‘’Het realiseren van een zonnepark en windturbines, tenzij de aanvraag in overeenstemming is met een door de gemeenteraad vastgestelde (structuur)visie of vastgesteld beleidskader en het omgevingsplan toestaat.’’. Dit betekent dat het plan verplicht aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd. In beginsel zou dit tweemaal plaatsvinden: eenmaal bij het principebesluit en eenmaal bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor een BOPA.

In afstemming met de initiatiefnemer is gekozen voor het indienen van een verzwaard principeverzoek. Hierdoor wordt het plan slechts eenmaal aan de gemeenteraad voorgelegd, namelijk bij het principebesluit. Deze werkwijze zorgt voor verkorte doorlooptijd. De inhoudelijke motivatie voor deze keuze is opgenomen in argument B1 in dit voorstel.

Parallel aan deze aanvraag loopt een initiatief van een coalitie van partijen, waaronder Roelofs, voor de ontwikkeling van een energiehub. Deze energiehub fungeert als lokaal knooppunt in het energiesysteem, waar energie op een slimme wijze wordt uitgewisseld, omgezet en opgeslagen. De energiehub omvat onder meer een duurzame mobiliteitshub met een laadplein langs de N380, een waterstofproductiesysteem met elektrolyser, een batterijsysteem en waterstofopslag. De samenhang tussen het drijvende zonnepark en de energiehub is gelegen in het feit dat het zonnepark ‘achter de meter’ een substantieel deel van de benodigde groene stroom levert voor de productie van groene waterstof. Het drijvende zonnepark wordt hoe dan ook gerealiseerd, ook als de energiehub er niet komt.

Wanneer u akkoord gaat met dit voorstel dan wordt aan de initiatiefnemer verzocht om een omgevingsvergunning voor een BOPA aan te leveren voor het starten van een BOPA-procedure. Het college van B&W wordt gemachtigd om tijdens de BOPA-procedure de omgevingsvergunning te verlenen voor een BOPA, waarbij het ontwerp niet nogmaals richting de gemeenteraad hoeft.

ARGUMENTEN

A1) *Er lijkt sprake te zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties*

Ten behoeve van het project is er in het principeverzoek ingegaan op de beoogde ontwikkeling en zijn de omgevingsaspecten in de basis beschreven. Hieruit blijkt dat de ontwikkeling van het drijvende zonnepark goed inpasbaar is binnen de bestaande omgeving, waarbij rekening is gehouden met het huidige gebruik als zuigerplas.

De omvang van het zonnepark bedraagt 15 hectare en wordt gerealiseerd op een plas van circa 65 hectare. Gedurende de eerste 15 jaar ligt het zonnepark in het westelijke gedeelte van de plas, waarna het voor de resterende 10 jaar wordt verplaatst naar het oostelijke deel. Deze gefaseerde ligging is afgestemd op de optimale zandwinning en is meegenomen in de landschappelijke inpassing. Ook is rekening gehouden met de eindsituatie na beëindiging van de zandwinning. De aanleg van het zonnepark doorkruist deze definitieve invulling niet.

Met het uitvoeren van het plan lijkt er sprake te zijn van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Ook voldoet het plan aan alle relevante wet- en regelgeving. Het college is voornemens positief te besluiten op het principeverzoek, nadat en onder voorwaarde dat door de raad bindend advies wordt afgegeven.

A2) *Akkoord Provincie Fryslân en Wetterskip*

Het plan is voorgelegd aan de Provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân. Beide partijen hebben ingestemd met het voorstel en zien geen belemmeringen voor de uitvoering van het project.

A3) *Termijn van 25 jaar loopt parallel aan de eindtermijn van de zandwinning*

De looptijd van het zonnepark is op dit moment vastgesteld op 25 jaar en loopt parallel aan de verwachte eindtermijn van de zandwinning op de Zuigerplas Oldeholtwolde. Na afloop van deze termijn wordt, afhankelijk van de situatie, verkend of verlenging of vernieuwing van de vergunning wenselijk is. Dit omdat het mogelijk is dat het zonnepark na 25 jaar nog duurzame zonnestroom produceert en het wenselijk kan zijn om dit te behouden. Indien verlenging niet aan de orde is, zal het zonnepark inclusief onderconstructie worden verwijderd en wordt het terrein teruggebracht in de oorspronkelijke staat.

A4) *Het drijvende zonnepark is en wordt op een goede wijze ingepast in het landschap*

Het zonnepark wordt gerealiseerd op de bestaande zuigerplas. Door de aanwezigheid van een omliggende grondwal blijft de visuele impact op het landschap beperkt.

Ter versterking van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit wordt een landschappelijke inpassingsplan opgesteld. Dit plan richt zich op esthetische en ecologische opwaardering van het gebied, met specifieke aandacht voor de kern- en beschermingszone van de waterkering. In afstemming met het Wetterskip Fryslân worden de mogelijkheden en beperkingen voor landschappelijke inpassing in kaart gebracht. De maatregelen zullen aansluiten op de landschappelijke kwaliteiten van het Tjonger Beekdallandschap waarin de planlocatie is gelegen.

A6) *Deze vorm van zonne-energie op water (meervoudig ruimtegebruik) sluit goed aan bij de uitgangspunten van het provinciale en gemeentelijke beleid.*

De gekozen vorm van zonne-energie, waarbij gebruik wordt gemaakt van meervoudig ruimtegebruik op water, sluit aan bij de uitgangspunten van het provinciale en gemeentelijke beleid. Volgens de zonneladder wordt eerst gekeken naar locaties met meervoudig ruimtegebruik voordat landbouw- of natuurgronden worden benut. Deze aanpak draagt bij aan zorgvuldig ruimtegebruik en behoud van het landschap. Ook in de Regionale Energiestrategie van de Provincie Fryslân wordt de voorkeur uitgesproken voor meervoudig ruimtegebruik bij de opwekking van zonne-energie.

B1) *Verzwaard principeverzoek*
Voor deze ontwikkeling is het bindend adviesrecht van de gemeenteraad van toepassing, conform de lijst met gevallen waarbij dit recht geldt. In beginsel betekent dit dat het plan tweemaal aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd: eenmaal bij het principebesluit en eenmaal bij het besluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning voor een BOPA.

In overleg met de initiatiefnemer is gekozen voor een verzwaarde procedure met daarbij horend een verzwaard principeverzoek. Dit houdt in dat het plan slechts éénmaal aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, namelijk bij het principebesluit. Door deze werkwijze wordt tijdswinst geboekt in het verdere vergunningstraject en draagt het bij aan een efficiënte en verkorte doorlooptijd.

Bij een positief principebesluit wordt het college van B&W door de gemeenteraad gemachtigd om de omgevingsvergunning voor een BOPA uiteindelijk te verlenen en hoeft het ontwerp geen tweede keer richting de gemeenteraad.

KANTTEKENINGEN
A1) *Er zal een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd moeten worden na 15 jaar*
Het zonnepark wordt na 15 jaar verplaatst van het westelijke deel naar het oostelijke deel van de zuigerplas, in verband met de optimale zandwinning op de zuigerplas. Hoewel voor het gehele plan een standaard ecologische quickscan flora, fauna en waterkwaliteit wordt uitgevoerd, is voor het oostelijke deel (na 15 jaar) aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk. In een periode van 15 jaar kunnen de ecologische omstandigheden aanzienlijk veranderen. Daarom zal voorafgaand aan de verplaatsing van het zonnepark een actualisatie van de ecologische effecten uitgevoerd moeten worden voor het oostelijke deel van de zuigerplas. Dit zal als voorschrift in de omgevingsvergunning worden opgenomen.

A2) *De problematiek rondom stikstof blijft in beweging*
De stikstofproblematiek is een dynamisch beleidsveld en speelt bij veel ruimtelijke ontwikkelingen een rol. Om uit te sluiten dat de voorgenomen ontwikkelingen negatieve effecten heeft op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, dient een stikstofberekening te worden uitgevoerd.

A3) *Exploitatietermijn drijvend zonnepark*
In dit voorstel wordt een termijn van 25 jaar voorgelegd, conform de omgevingsverordening van de Provincie Fryslân voor de exploitatie van zonneparken. Dit is ook bevestigd bij het bespreken van de beoogde ontwikkeling, tijdens het overleg met het Sinneteam van de Provincie Fryslân.
De projectontwikkelaar heeft de intentie gedeeld om tot 30 jaar te willen exploiteren. Over een eventuele verlenging van termijn kan in dit voorstel geen besluit worden genomen. De projectontwikkelaar zou in overleg moeten treden met de provincie om te kijken of de exploitatietermijn verlengd kan worden tijdens het verlenen van een omgevingsvergunning voor een BOPA.

A4) *Overnachting vogels tijdens strenge winters*
Tijdens de bespreking van het plan in het Sinneteam van de Provincie Fryslân is opgemerkt dat de zuigerplas in het verleden tijdens strenge winters fungeerde als overnachtingsplek voor duizenden meeuwen en ganzen. Dit kwam doordat kleinere wateren dichtvroren, terwijl de zuigerplas open bleef. Bij de realisatie van het zonnepark blijft circa 50% van het wateroppervlak onbedekt. Desondanks is het van belang om te onderzoeken of er voldoende ruimte overblijft voor overnachtende vogels. Dit aspect wordt meegenomen in de ecologische quickscan flora en fauna bij de verdere uitwerking van het plan.

B1) *Dit voorstel gaat alleen over de planologische mogelijkheden van dit plan*
Dit voorstel richt zich uitsluitend op de vraag of het bestemming-planologisch mogelijk is om een drijvend zonnepark te realiseren op de Zuigerplas te Oldeholtwolde. Er ligt nog een inhoudelijk vraagstuk over de invulling van inwonersparticipatie, lokaal eigendom in relatie tot het drijvend zonnepark. Dit vraagstuk maakt onderdeel uit van een afzonderlijk traject en staat los van de planologische haalbaarheid.

B2) *Risico initiatiefnemer*
De initiatiefnemer neemt een risico bij de realisatie van het drijvende zonnepark. Na een positief besluit van de gemeenteraad heeft initiatiefnemer maximaal twee jaar de tijd om een omgevingsvergunning voor een BOPA aan te vragen. Indien de vergunning voor een BOPA wordt verleend, is het uitgangspunt dat de werkzaamheden voor de aanleg van het zonnepark uiterlijk in Q1 van 2030 starten.

Netbeheerder Liander heeft echter aangegeven dat aansluiting op het elektriciteitsnet pas mogelijk is tussen 2033 en 2036. Dit betekent dat het zonnepark minimaal drie jaar niet operationeel zal zijn. Deze situatie is door de gemeente onder de aandacht gebracht bij de initiatiefnemer. De initiatiefnemer heeft desondanks aangegeven het principebesluit nu te willen verkrijgen en zal onderzoeken of er alternatieve mogelijkheden zijn om de opgewekte stroom af te zetten.

Dit vormt een kanttekening bij het principeverzoek, maar heeft directe invloed op de planologische haalbaarheid. Het risico ligt volledig bij de initiatiefnemer.

AANPAK/UITVOERING
Wanneer de raad een positief besluit heeft genomen over het voorstel, wordt aan de initiatiefnemer verzocht om een omgevingsvergunning voor een BOPA in te dienen. Het college van B&W wordt gemachtigd om tijdens de BOPA-procedure de omgevingsvergunning te verlenen voor een BOPA, waarbij het ontwerp niet nogmaals richting de gemeenteraad hoeft. De initiatiefnemer zal (financiële) participatie moeten uitvoeren met omwonenden en belanghebbenden.

COMMUNICATIE
De initiatiefnemer wordt geïnformeerd over het besluit. Actieve communicatie naar anderen toe is in dit stadium van planvorming niet nodig.

DUURZAAMHEID
People
Het project biedt mogelijkheden voor participatie, waaronder financiële participatie en lokaal eigendom. Conform de Friese energievisie wordt gestreefd naar minimaal 50% lokaal eigendom, waardoor inwoners kunnen profiteren van de opbrengsten van het zonnepark.

Planet
Het zonnepark draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Weststellingwerf. De gekozen vorm van zonne-energie op water, als voorbeeld van meervoudig ruimtegebruik, sluit aan bij de uitgangspunten van het provinciale en gemeentelijk beleid. Hierbij wordt gewerkt volgens de zonneladder, waarbij zorgvuldig wordt omgegaan met de beschikbare ruimte.

Profit
Het project draagt bij aan de energietransitie en versterkt de lokale betrokkenheiden het draagvlak. Door het streven naar lokaal eigendom wordt ook de economische meerwaarde voor de regio vergroot.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING
De kosten voor de procedure zijn voor de initiatiefnemer(s).

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,
de secretaris, de burgemeester,
MUTTER VAN DER GRAAF

Zaaknummer: Z2025-00005381

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t

a. Het college van B&W te adviseren om in principe medewerking te verlenen aan de planologische mogelijkheid die de ontwikkeling van een drijvend zonnepark op de zuigerplas aan het Tjongerpad te Oldeholtwolde mogelijk maakt;
b. Het college te machtigen om tijdens de BOPA-procedure de omgevingsvergunning te verlenen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, zonder daarbij opnieuw om bindend advies te vragen aan uw raad.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 26 januari 2026,
de griffier, de voorzitter,